

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет германської філології і перекладу

(назва факультету)

Кафедра німецької філології

СИЛАБУС

Курс за вибором з лінгвістики «Мовні аспекти комунікації в інтернеті
(на матеріалі німецької мови)»

(назва навчальної дисципліни)

для студентів

галузь знань

03 Гуманітарні науки

(шифр і назва)

спеціальність

035 Філологія

(шифр і назва)

спеціалізація

035.043 Германські мови і літератури (переклад включно),

перша – німецька

(назва)

освітній рівень

перший (бакалаврський) рівень

(бакалавр, магістр)

освітня програма

Німецька мова і література, друга іноземна мова, переклад

(назва)

статус дисципліни

вибіркова

(нормативна чи вибіркова)

Форма навчання денна

Навчальний рік 2022 – 2023

Семестр IV

Кількість кредитів ЄКТС 2

Мова навчання німецька

Форма підсумкового контролю залік

1. Анотація навчальної дисципліни: в основні курсу за вибором є постулат про діалектичний взаємозв'язок мови, пізнання та культури. Сучасний світ перетворився на «суспільство мережних структур», відбувається перехід до інформаційного суспільства, яке має прийти на зміну постіндустріальному. Подібна перебудова соціально-культурної реальності є глобальною і не може не торкнутися всіх суспільних утворень, зокрема й мови.

Модуль знайомить студентів із новими явищами, породженими функціонуванням мови в інтернеті, які змінюють уявлення про загальні властивості мови. Розглядаються такі теми як поняття інтернет-комунікація та інтернет-дискурс, норми інтернет-комунікації, поняття мовний стиль та мовна варіація в соціальних мережах, методологія корпусного аналізу інтернет-комунікації, а також фонетичні, орфографічні, лексичні, граматичні та стилістичні особливості комунікації за допомогою E-mail, WhatsApp, Facebook, а також у чатах та на форумах.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану денної форми навчання) 2 кредити ЄКТС, 60 год., у тому числі:

лекції – **14 год.**

семінарські заняття – **не передбачено**

практичні заняття – **16 год.**

консультації – **не передбачено**

самостійна робота – **30 год.**

3. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення курсу за вибором «Мовні аспекти комунікації в інтернеті (на матеріалі німецької мови)» є лінгвістичний аналіз спілкування в інтернеті за допомогою методів традиційної та корпусної лінгвістики, ознайомити студентів з найбільш поширеними мовними особливостями інтернет-комунікації, які були виявлені у відібраному корпусі інтернет-текстів, та можливим впливом сучасних комунікаційних технологій на мову. Зокрема розглядаються поняття «інтернет-лінгвістика» та «інтернет-дискурс», «мова інтернету», вплив мови інтернету, жанрів інтернет-дискурсу на сучасну німецьку мову, методика корпусного аналізу інтернет-комунікації; орфо-фонетичні, морфологічні, лексико-семантичні, синтаксичні змінами в умовах функціонування літературної німецької мови в електронному середовищі.

4. Перелік тем лекційних і семінарських занять

Лекції	Практичні заняття
1. Der Begriff Internet-Kommunikation und Internet-Diskurs.	1. Das Internet als linguistisches Korpus.
2. Formen und Normen der Internet-Kommunikation.	2. Text- vs. interaktionsorientiertes Schreiben.
3. Sprachlicher Stil und sprachliche Variation in der digitalen Kommunikation.	3. Sprachlicher Stil und sprachliche Variation in der digitalen Kommunikation.
	4. Mündlichkeit und Schriftlichkeit, gesprochene und geschriebene Sprache.

4. Methodik der Korpusanalyse der digitalen Kommunikation.	5. Linguistische Aspekte der E-Mail-Kommunikation.
5. Phonetische und orthografische Besonderheiten der Internet-Kommunikation.	6. Sprachliche Merkmale der WhatsApp-Kommunikation.
6. Lexikalische Besonderheiten der Internet-Kommunikation.	7. Linguistische Aspekte der Facebook-Kommunikation.
7. Grammatische Besonderheiten der Internet-Kommunikation.	8. Modularbeit.

5. Система оцінювання курсу

Критерії оцінювання аудиторної роботи студента (на практичному занятті)

В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Мовлення зв'язне, логічне, послідовне. Допускаються 1-2 лексичні, граматичні чи стилістичні помилки та 1-2 фонетичні.	«відмінно»
Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Допускаються 2-3 лексичні, граматичні чи стилістичні помилки та 2-3 фонетичні.	«добре»
Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності. Допускаються 4-5 лексичних, граматичних чи стилістичних помилок та 4 фонетичні.	«задовільно»
Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Допущено більше 8 лексичних, граматичних чи стилістичних помилок.	«незадовільно»
Неявка на практичне заняття.	«0»

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

Кожне питання оцінюється за 5-бальною шкалою. Оцінка за самостійну роботу виставляється як середнє арифметичне за всі завдання.	
Питання висвітлене та проаналізоване у повному обсязі, наведені приклади та аргументовані висновки. Допускаються 1-2 лексичні, граматичні чи стилістичні помилки та 1-2 орфографічні.	«відмінно» (5 балів)
Питання висвітлене та проаналізоване у повному обсязі, містить власні висновки, але не наведені приклади. Допускаються 2-3 лексичні, граматичні чи стилістичні помилки та 2-3 орфографічні.	«добре» (4 бали)
Питання висвітлене поверхнево, без наведення прикладів. Допускаються 4-5 лексичних, граматичних чи стилістичних помилок та 4 орфографічні.	«задовільно» (3 бали)

Питання не висвітлене, наведенні приклади не відповідають завданню. Більше 8 лексичних, граматичних чи стилістичних помилок.	«незадовільно» (2 бали)
Відповідь на питання відсутня.	0

Критерії оцінювання результатів виконання модульної контрольної роботи

Кожне питання оцінюється за 5-бальною шкалою. Оцінка за МКР виставляється як середнє арифметичне за всі завдання шляхом помноження на 10. Максимальний бал за МКР становить 50.	
Питання висвітлене та проаналізоване у повному обсязі, наведені приклади та аргументовані висновки. Допускаються 1-2 лексичні, граматичні чи стилістичні помилки та 1-2 орфографічні.	«відмінно» (5 балів)
Питання висвітлене та проаналізоване у повному обсязі, містить власні висновки, але не наведені приклади. Допускаються 2-3 лексичні, граматичні чи стилістичні помилки та 2-3 орфографічні.	«добре» (4 бали)
Питання висвітлене поверхнево, без наведення прикладів. Допускаються 4-5 лексичних, граматичних чи стилістичних помилок та 4 орфографічні.	«задовільно» (3 бали)
Питання не висвітлене, наведенні приклади не відповідають завданню. Більше 8 лексичних, граматичних чи стилістичних помилок.	«незадовільно» (2 бали)
Відповідь на питання відсутня.	0

Критерії оцінювання відповіді студента на заліку

Студент повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано виклав зміст теоретичного питання. Повністю правильно розкрив і проаналізував практичне завдання, зробив самостійні висновки. Допустив до 1-2 лексичних, граматичних чи стилістичних помилок та 1-2 фонетичних.	«відмінно»
Студент в цілому розкрив теоретичне питання, однак не повно і допустивши деякі неточності. Правильно, але не повністю виконав та поверхово проаналізував практичне завдання. Допустив до 2-3 лексичних, граматичних чи стилістичних помилок та 2-3 фонетичних.	«добре»
Студент правильно визначив сутність теоретичного питання, розкривши його лише частково і допустивши при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання. Правильно, але лише частково виконав практичне завдання, частково проаналізував і зробив висновки. Допустив до 4-5 лексичних, граматичних чи стилістичних помилок та 4 орфографічних.	«задовільно»
Студент частково та поверхово розкрив лише окремі положення теоретичного питання і допустив при цьому суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання. Практичне завдання виконав невірно. Допустив більше 8 лексичних, граматичних чи стилістичних помилок.	«незадовільно»

6. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Горошко О.І. (2014). Інтернет-комунікація як *Signum Temporis* інформаційно комунікативного суспільства. *Соціальні комунікації: колективна монографія. Прикладні соціально-комунікаційні технології*. К.: КНУКіМ (С. 5–68).

2. Компанцева Л.Ф. (2008). *Интернет-лингвистика: когнитивно-прагматический и лингвокультурологический подходы*. Луганск: Знание.
3. Albert, G. (2013). *Innovative Schriftlichkeit in digitalen Texten. Syntaktische Variation und stilistische Differenzierung in Chat und Forum*. Berlin: Akademie.
4. Baron, N.S. (2008). *Always On. Language in an Online and Mobile World*. Oxford/New York: Oxford University Press.
5. Beißwenger, M. (2000). *Kommunikation in virtuellen Welten: Sprache, Text und Wirklichkeit*. Stuttgart: ibidem.
6. Dürscheid, Ch. (2004). Netzsprache – ein neuer Mythos? *Internetbasierte Kommunikation (Osnabrücker Beiträge zur Sprachtheorie 68)* (S.141–157).
7. Dürscheid, Ch; Frick, K. (2016). *Schreiben digital: Wie das Internet unsere Alltagskommunikation verändert*. Stuttgart: Alfred Kröner.
8. Koch, P.; Oesterreicher, W. (2007). Schriftlichkeit und kommunikative Distanz. *Zeitschrift für germanistische Linguistik 35 (3)* (S. 346–375).
9. Luckhardt, K. (2009). *Stilanalysen zur Chat-Kommunikation. Eine korpusgestützte Untersuchung am Beispiel eines medialen Chats*. Diss., TU Dortmund. Digitale Ressource: <http://hdl.handle.net/2003/26055>.
10. Marx, K.; Weidacher, G. (2014). *Internetlinguistik. Ein Lehr- und Arbeitsbuch*. Tübingen: narr.
11. Storrer, A. (2013a). Sprachstil und Sprachvariation in sozialen Netzwerken. *Die Dynamik sozialer und sprachlicher Netzwerke. Konzepte, Methoden und empirische Untersuchungen an Beispielen des WWW*. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften (S. 331–366).

Додаткові:

1. Горошко Е.И. (2006). Интернет-коммуникация : проблема жанра. *Жанры и типы текста в научном и медийном дискурсе : межвуз. сб. науч. тр.* Вып. 4 (С. 165–175).
2. Добросклонская Т.Г. (2008). *Медиалингвистика. Системный подход к изучению языка СМИ: учебное пособие*. Москва: Флинта.
3. Androutsopoulos, J. (2007). Neue Medien – neue Schriftlichkeit? *Mitteilungen des Deutschen Germanistenverbandes 1/07* (S. 72–97).
4. Beutner, Y. (2002). *E-Mail-Kommunikation. Eine Analyse*. Stuttgart: ibidem.
5. Crystal, D. (2001). *Language and the Internet*. Cambridge: University Press.
6. Crystal, D. (2011). *Internet Linguistics: A Student Guide*. London/New York: Routledge.
7. Dürscheid, Ch. (2002). E-Mail und SMS – ein Vergleich. *Kommunikationsform Email*. Tübingen: Stauffenberg Verlag (S. 93–114). Digitale Ressource: <http://www.mediensprache.net/de/aktionen/2001/workshop/downloads/duerscheid/duerscheid.pdf>.
8. Flynn, N.; Flynn, T. (1998). *Professionelle E-Mails. Schreiben, Texten, Gestalten und Verwalten*. Wien: Ueberreuter.
9. Kessler, F. (2008). Instant Messaging. Eine neue interpersonale Kommunikationsform. *Networx Nr. 52*. Digitale Ressource: <http://www.mediensprache.net/networx/networx52.pdf>.

10. Quasthoff, M.U. (1997). Kommunikative Normen im Entstehen: Beobachtungen zu Kontextualisierungsprozessen in elektronischer Kommunikation. *Sprachwandel durch Computer* (S. 23–50).
11. Storrer, A. (2001). Sprachliche Besonderheiten getippter Gespräche. Sprecherwechsel und sprachliches Zeigen in der Chat-Kommunikation. *Chat-Kommunikation. Sprache, Interaktion, Sozialität & Identität in synchroner computervermittelter Kommunikation. Perspektiven auf ein interdisziplinäres Forschungsfeld*. Stuttgart: ibidem (S. 3–24).